

DATUM 17 april 2025
UW BRIEF VAN 15 januari 2025
UW KENMERK 123802/HA
ONS KENMERK U2504925
INGEKOMEN NR.
ONDERWERP Inbreng WSHD aan UwW inzake benoemingsprocedure voorzitter

CONTACTPERSOON V. Bergsma
DOORKIESNUMMER 088 974 34 41
E-MAILADRES v.bergsma@wshd.nl
AANTAL BIJLAGEN

waterschap
**Hollandse
Delta**

Unie van Waterschappen
T.a.v. de voorzitter, de heer J. Haan
Postbus 93218
2509 AE Den Haag

Geachte voorzitter,

Op 15 januari 2025 stuurde de Unie van Waterschappen een brief aan de leden waterschappen m.b.t. de consultatie over het Adviesrapport benoemingsprocedure voorzitters waterschappen. Hiertoe heeft waterschap Hollandse Delta, om tot een weloverwogen consultatie te kunnen komen, verzocht de reactieperiode te verlengen naar 1 mei. De consultatie heeft inmiddels vorm gekregen. Hierbij sturen we u de reactie vanuit waterschap Hollandse Delta (WSHD). Ons algemeen bestuur, de Verenigde Vergadering (VV), heeft er in samenspraak met het college van dijkgraaf en heemraden voor gekozen in twee stappen tot meningsvorming te komen. Allereerst met de fractievoorzitters op 2 april en het college op 8 april, gevolgd door behandeling en vaststelling van de inbreng in onze VV van 16 april.

Samenvattend is onze reactie dat:

- wij geen problemen ervaren met de (her-)benoemingsprocedure voorzitter waterschap tot nog toe, sterker nog: wij zien in verschillende fasen van het proces dat er reeds sprake is van een goed samenspel;
- wij stroomlijning en actualisatie van de procedure binnen de bestaande wettelijke kaders via het opstellen van een Handreiking zien als dienstverlenende toevoeging;
- de Verenigde Vergadering van waterschap Hollandse Delta de huidige en eerder gevolgde werkwijze wil blijven hanteren in goede harmonie met het college van Gedeputeerde Staten, en
- ons waterschap uitzielt naar het verder aanhalen van de in de Waterschapswet voorgeschreven jaargesprekken tussen de verantwoordelijk minister en de voorzitters van de waterschappen.

Toelichting

Vooropgesteld is er waardering voor de zorgvuldigheid van de manier waarop de stuurgroep het onderzoek heeft uitgevoerd. Er is met interesse kennis genomen van het adviesrapport en bijbehorende bijlagen. Toch blijft na lezing, bestudering en bespreking van het advies de breed gedragen vraag bestaan voor welk probleem nu een oplossing geboden moet worden. Dit wordt ons inziens onvoldoende concreet onderbouwd als hoofdvraag in het Adviesrapport. Binnen waterschap Hollandse Delta zijn er geen negatieve ervaringen aangaande voorgaande benoemingsprocedures en wij zien niet in waarom wijzigingen hierin nodig zijn.

De voorgestelde aanpassingen richten zich primair op de fase waarin algemene besturen van waterschappen zelf aan zet zijn. Een rol die wettelijk verankerd is en tegelijk via de voorgestelde aanpassingen toevoeging krijgt van een niet-wettelijk verankerde (andere) rol zoals die van de commissaris van de Koning. Terecht is wat ons betreft de keuze van de minister om de Waterschapswet nu niet te veranderen. Dit geeft aan dat nu niet de keuze wordt gemaakt om ons te voegen naar de systematiek van een organieke wet, de Gemeentewet, maar

Handelsweg 100
2988 DC Ridderkerk
Postbus 4103
2980 GC Ridderkerk
telefoon 088 974 30 00
internet www.wshd.nl
info@wshd.nl

vast te houden aan het karakter van een functionele wet zijnde de Waterschapswet.

Functioneel bestuur

Wij mogen daarbij meer betekenis geven aan de reden waarom aan het algemeen bestuur van een waterschap, gedeputeerde staten en minister in een functionele lijn rollen zijn toebedeeld in de procedure om te komen tot de benoeming van een nieuwe voorzitter. Een betekenis die besloten ligt in het zijn van functioneel bestuur waarin de verschillende wateropgaven aan belang en betekenis winnen en tegelijk (financieel en inhoudelijk) worden afgewogen tegen andere belangen op de Rijksbegroting. Nadrukkelijk binding houden met het vakdepartement van I&W is cruciaal, juist ook als voorzitters en bestuursorganen van de waterschappen.

Kwetsbaarheden & kanttekeningen

Wij pleiten er, anders dan in het Adviesrapport, voor niet de vergelijking met de burgemeestersprocedure als startpunt voor verbetering te kiezen, maar te beginnen bij de kwetsbaarheden in de procedure die om verbetering vragen.

In Hoofdstuk 3 geeft het adviesrapport op hoofdlijnen de volgende adviezen:

- Actualiseer de circulaire die de (her)benoemingsprocedure beschrijft en pas deze aan waar nodig (en mogelijk);
- Stel een handreiking op waarin de (her)benoemingsprocedure opgesplitst wordt in 16 stappen en beschrijf bij elke stap wie waarvoor verantwoordelijk is;
- Geef de commissaris van de Koning (cvdK) een explicietere, informele rol bij een aantal stappen in de (her)benoemingsprocedure.

WSHD kan zich vinden in de wens de circulaire daar waar nodig en mogelijk te actualiseren dan wel aan te passen. Standaardisatie en ondersteuning kunnen bijdragen aan een efficiënter, transparanter en consistentere benoemingsproces. Wij zijn van mening dat het altijd goed is om procedures verder te professionaliseren.

Het opstellen van een 'Handreiking (her)benoemingsprocedure dijkgraven en watergraven' kan hier tevens in bijdragen. Er wordt hiervoor een aantal goede zaken aangestipt met concrete suggesties.

Echter, zonder wettelijke verankering van een aantal nu gekozen aanpassingen en aanscherpingen ontstaat er een situatie waarin ieder waterschap de vrijheid heeft de handreiking naar eigen inzicht te volgen. Ons inziens staat dat haaks op de standaardisatie die juist nagestreefd wordt met de aanpassingen.

Ook zijn er kanttekeningen te plaatsen bij de volgorde en inhoud van een aantal voorgestelde stappen. WSHD verzoekt daarom nog eens grondig en kritisch te kijken naar de volgorde van de stappen, de beschrijvingen van het doel en de verantwoordelijke partijen in deze.

Voor WSHD is het bijvoorbeeld opmerkelijk dat waar de cvdK positie krijgt bij het opstellen van het profiel bij stap 1, hier de rol van de minister van I&W ontbreekt. Er is een nadrukkelijk functioneel belang om bij het opstellen van het profiel van dijkgraaf (of watergraaf) rekening te houden met de functionele kaders, wet- en regelgeving en urgentie van de nationale korte en lange termijnopgaven op het gebied van waterveiligheid, waterketen en watersysteem. Dit sluit aan bij de waarde die WSHD hecht aan het duale toezicht op waterschappen waarbij de provincie toeziet op de activiteiten/financiële huishouding van de waterschappen en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de kwaliteit van de governance bewaakt.

WSHD beschouwt de relatie met het ministerie logisch en vanzelfsprekend en hecht er dan ook aan om de huidige relatie met het ministerie te handhaven. Wij pleiten voor herinvoering van het jaarlijks overleg van de minister en voorzitters van de waterschappen, zoals in de Waterschapswet is vastgelegd.

Ten aanzien van het derde hoofdpunt zien wij twee kwetsbaarheden. Het introduceren van een "verplichting in een circulaire" staat op gespannen voet met de keuze in het Advies om te adviseren een Handreiking op te stellen die naar zijn aard en karakter structureert maar niet bindt. Het introduceren van een uitbreiding van de rol van de cvdK als Rijksheer zonder daarvoor een wettelijke basis te leggen, maakt de invulling van die rol kwetsbaar en voer voor discussie.

Een tweede kwetsbaarheid in relatie tot de keuze om de Waterschapswet als leidend kader te houden ligt besloten in de rolverdeling tussen Gedeputeerde Staten (GS) en de cvdK. Wij zien nadrukkelijk het risico op competentiekwesties tussen GS en de cvdK, in zijn simultane rollen als voorzitter en Rijksheer, dat met opvolging van het Advies ontstaat. De op zichzelf toe te juichen beschouwende rol als Rijksheer kent op dit punt geen wettelijke verankering.

Primaat bij de Algemene Besturen

Wij pleiten ervoor bij de Waterschapswet te blijven, de algemene besturen het primaat op de voorbereiding, organisatie en invulling van het benoemingsproces te laten behouden en alleen tot invoering van een (toegevoegde) rol van de cvdK over te gaan als deze in wet- of nadere regelgeving wordt vastgelegd en gelijktijdig de functionele lijn algemeen bestuur – GS – minister I&W leidend blijft en versterkt wordt opgenomen in dit proces.

Het maakt immers fundamenteel verschil of GS als orgaan belast is met een wettelijke taak óf de cvdK als Rijksheer. Als Rijksheer heeft de cvdK geen logische aanleiding noch wettelijke basis om GS te voeden met zijn/haar beschouwing over een concept-profielschets of eventuele kandidaten. Onverlet de kwaliteiten van de cvdK in procedures voor burgemeestersbenoemingen.

Het vooraf – via circulaire en Handreiking – managen van verwachtingen en preciezer vastleggen van rollen en verantwoordelijkheden is wenselijk en zelfs noodzakelijk.

Desgewenst kan vanuit ons waterschap meer en detail worden ingegaan op de aanscherpingen en volgorde van de stappen in de voorgestelde Handreiking.

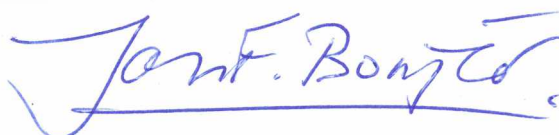
Verzoek

We verzoeken u nadrukkelijk bovenstaande inbreng mee te nemen en gewogen te betrekken bij het verdere vervolg. Waarbij wij graag geïnformeerd worden over de uitkomst van het bestuurlijk overleg met de minister van 10 maart jl., over uw inhoudelijke beoordeling van onze en andere inbreng op deze consultatie en over het definitieve standpunt van de Unie.

Namens de Verenigde Vergadering van waterschap Hollandse Delta,

Vincent Bergsma,
Secretaris-directeur

Jan Bonjer,
dijkgraaf

Kopie verzonden aan de Algemeen Besturen van de waterschappen